GAMLA TESTAMENTET

När jag ser din himmel, som dina
fingrar format, månen och stjärnorna
du fäste där, vad är då en människa
att du tänker på henne?

Psaltaren 8:4-5

Första Moseboken – Genesis

Genesis är grekiska och betyder födelse eller ursprung. På hebreiska heter Första Moseboken Bereshit, som betyder i början.

Gud skapar världen

1 [1]I begynnelsen skapade Gud himmel och jord.
[2]Jorden var öde och tom, djupet täcktes av mörker och en gudsvind svepte fram över vattnet. [3]Gud sade: ”Ljus, bli till!” Och ljuset blev till. [4]Gud såg att ljuset var gott, och han skilde ljuset från mörkret. [5]Gud kallade ljuset dag, och mörkret kallade han natt. Det blev kväll och det blev morgon. Det var den första dagen.

[6]Gud sade: ”I vattnet skall ett valv bli till, och det skall skilja vatten från vatten.” Och det blev så. [7]Gud gjorde valvet och skilde vattnet under valvet från vattnet ovanför valvet. [8]Gud kallade valvet himmel. Det blev kväll och det blev morgon. Det var den andra dagen.

[9]Gud sade: ”Vattnet under himlen skall samlas till en enda plats, så att land blir synligt.” Och det blev så. [10]Gud kallade det torra landet jord, och vattenmassan kallade han hav. Och Gud såg att det var gott. [11]Gud sade: ”Jorden skall ge grönska: fröbärande örter och olika arter av fruktträd med frö i sin frukt skall växa på jorden.” Och det blev så. [12]Jorden frambringade grönska: olika arter av fröbärande örter och olika arter av träd med frö i sin frukt. Och Gud såg att det var gott. [13]Det blev kväll och det blev morgon. Det var den tredje dagen.

[14]Gud sade: ”På himlavalvet skall ljus bli till, och de skall skilja dagen från natten och utmärka högtider, dagar och år. [15]De skall vara ljus på himlavalvet och lysa över jorden.” Och det blev så. [16]Gud gjorde de två stora ljusen, det större ljuset till att härska över dagen och det mindre till att härska över natten, och han gjorde stjärnorna. [17]Han satte ljusen på himlavalvet att lysa över jorden, [18]att härska över dag och natt och att skilja ljus från mörker. Och Gud såg att det var gott. [19]Det blev kväll och det blev morgon. Det var den fjärde dagen.

[20]Gud sade: ”Vattnet skall vimla av levande varelser, och fåglar skall flyga över jorden, under himlavalvet.” [21]Gud skapade de stora havsdjuren och alla olika arter av levande varelser som vattnet myllrar och vimlar av och alla olika arter av fåglar. Och Gud såg att det var gott. [22]Gud välsignade dem och sade: ”Var fruktsamma och föröka er och uppfyll sjöar och hav. Och på jorden skall fåglarna föröka sig.” [23]Det blev kväll och det blev morgon. Det var den femte dagen.

[24]Gud sade: ”Jorden skall frambringa olika arter av levande varelser: boskap, kräldjur och vilda djur av olika arter.” Och det blev så. [25]Gud gjorde de olika arterna av vilda djur, boskap och markens kräldjur. Och Gud såg att det var gott.

[26]Gud sade: ”Vi skall göra människor som är vår avbild, lika oss. De skall härska över havets fiskar, himlens fåglar, boskapen, alla vilda djur och alla kräldjur som finns på jorden.” [27]Gud skapade människan till sin avbild, till Guds avbild skapade han henne. Som man och kvinna skapade han dem. [28]Gud välsignade dem och sade till dem: ”Var

fruktsamma och föröka er, uppfyll jorden och lägg den under er. Härska över havets fiskar och himlens fåglar och över alla djur som myllrar på jorden."

29 Gud sade: "Jag ger er alla fröbärande örter på hela jorden och alla träd med frö i sin frukt; detta skall ni ha att äta. 30 Åt markens djur, åt himlens fåglar och åt dem som krälar på jorden, allt som har liv i sig, ger jag alla gröna örter att äta." Och det blev så. 31 Gud såg att allt som han hade gjort var mycket gott. Det blev kväll och det blev morgon. Det var den sjätte dagen.

2 1 Så fullbordades himlen och jorden och allt vad där finns. 2 Den sjunde dagen hade Gud fullbordat sitt verk, och han vilade på den sjunde dagen efter allt han hade gjort. 3 Gud välsignade den sjunde dagen och gjorde den till en helig dag, ty på den dagen vilade Gud sedan han utfört sitt skapelseverk.

4 Detta är berättelsen om hur himmel och jord skapades.

Människan i Edens trädgård

När Herren Gud gjorde jord och himmel, 5 när ingen buske fanns på marken och ingen ört hade spirat, eftersom Herren Gud inte hade låtit något regn falla på jorden och ingen människa fanns som kunde odla den – 6 men ett flöde vällde fram ur jorden och vattnade marken – 7 då formade Herren Gud människan av jord från marken och blåste in liv genom hennes näsborrar, så att hon blev en levande varelse. 8 Och Herren Gud planterade en trädgård österut, i Eden, och satte där människan som han hade format. 9 Herren Gud lät alla slags träd växa upp ur marken, sådana som var ljuvliga att se på och goda att äta av. Mitt i trädgården stod livets träd och trädet som ger kunskap om gott och ont.

10 En flod rinner upp i Eden och bevattnar trädgården. Sedan delar den sig i fyra armar. 11 Den första heter Pishon, den flyter kring Havila, ett land där det finns guld. 12 Guldet i det landet är fint, och där finns också bdelliumharts och onyxsten. 13 Den andra floden heter Gichon, den flyter kring Kush. 14 Den tredje floden heter Tigris, den rinner öster om Assyrien. Den fjärde floden är Eufrat.

15 Herren Gud tog människan och satte henne i Edens trädgård att bruka och vårda den. 16 Herren Gud gav detta bud: "Du får äta av alla träd i trädgården 17 utom av trädet som ger kunskap om gott och ont. Den dag du äter av det trädet skall du dö."

18 Herren Gud sade: "Det är inte bra att mannen är ensam. Jag skall ge honom någon som kan vara honom till hjälp." 19 Så formade Herren Gud av jord alla markens djur och alla himlens fåglar och förde fram dem till mannen för att se vad han skulle kalla dem. Varje levande varelse fick det namn som mannen gav den. 20 Mannen gav namn åt all boskap, alla himlens fåglar och alla vilda djur. Men han fann inte någon som kunde vara honom till hjälp. 21 Då försänkte Herren Gud mannen i dvala, och när han sov tog Gud ett av hans revben och fyllde igen hålet med kött. 22 Av revbenet som han hade tagit från mannen byggde Herren Gud en kvinna och förde fram henne till mannen. 23 Då sade mannen:

"Den här gången är det ben av mina ben,
kött av mitt kött.
Kvinna skall hon heta,
av man är hon tagen."

24 Det är därför en man lämnar sin far och mor för att leva med sin hustru, och de blir ett.

Människans olydnad och straff

25 Både mannen och kvinnan var nakna,
och de kände ingen blygsel inför varandra.

3 1 Ormen var listigast av alla vilda djur som Herren Gud hade gjort.
Den frågade kvinnan: ”Har Gud verkligen sagt att ni inte får äta av något träd i trädgården?” 2 Kvinnan svarade: ”Vi får äta frukt från träden, 3 men om frukten från trädet mitt i trädgården har Gud sagt: Ät den inte och rör den inte! Gör ni det kommer ni att dö.” 4 Ormen sade: ”Ni kommer visst inte att dö. 5 Men Gud vet att den dag ni äter av frukten öppnas era ögon, och ni blir som gudar med kunskap om gott och ont.” 6 Kvinnan såg att trädet var gott att äta av: det var en fröjd för ögat och ett härligt träd, eftersom det skänkte vishet. Och hon tog av frukten och åt. Hon gav också till sin man, som var med henne, och han åt. 7 Då öppnades deras ögon, och de såg att de var nakna. Och de fäste ihop fikonlöv och band dem kring höfterna.

8 De hörde Herren Gud vandra i trädgården i den svala kvällsvinden. Då gömde sig mannen och kvinnan bland träden för Herren Gud. 9 Men Herren Gud ropade på mannen: ”Var är du?” 10 Han svarade: ”Jag hörde dig komma i trädgården och blev rädd, eftersom jag är naken, och så gömde jag mig.” 11 Herren Gud sade: ”Vem har talat om för dig att du är naken? Har du ätit av trädet som jag förbjöd dig att äta av?” 12 Mannen svarade: ”Kvinnan som du har ställt vid min sida, hon gav mig av trädet, och jag åt.” 13 Då sade Herren Gud till kvinnan: ”Vad är det du har gjort?” Hon svarade: ”Ormen lurade mig, och jag åt.”

14 Då sade Herren Gud till ormen:
”Du som gjorde detta,
förbannad skall du vara,
utstött från boskapen och de vilda djuren.
På din buk skall du kräla
och jord skall du äta så länge du lever.
15 Jag skall väcka fiendskap mellan dig och kvinnan,
mellan din avkomma och hennes:
de skall trampa på ditt huvud
och du skall hugga dem i hälen.”
16 Till kvinnan sade han:
”Stor skall jag göra din möda
när du är havande,
med smärta skall du föda dina barn.
Din man skall du åtrå,
och han skall råda över dig.”
17 Till mannen sade han:
”Du som lyssnade till din hustru
och åt av trädet som jag förbjöd dig att äta av,
förbannad skall marken vara för din skull.
Med möda skall du hämta din näring från den
så länge du lever,
18 törne och tistel skall den ge dig.
Du skall äta av växterna på marken,
19 du skall slita för ditt bröd i ditt anletes svett
tills du vänder åter till jorden.
Ty av den är du tagen,
jord är du och jord skall du åter bli.”

20 Mannen gav sin hustru namnet Eva, ty hon blev moder till alla som lever.
21 Herren Gud gjorde kläder av skinn åt mannen och kvinnan och klädde dem.

22 Herren Gud sade: ”Människan har blivit som en av oss, med kunskap om gott och ont. Nu får hon inte plocka och äta också av livets träd, så att hon lever för alltid.” 23 Och Herren Gud förvisade människan från Edens trädgård och lät henne bruka jorden varav hon var tagen. 24 Han drev ut människan, och öster om Edens trädgård satte han

keruberna och det ljungande svärdet att vakta vägen till livets träd.

Kain och Abel

4 [1]Mannen låg med sin hustru Eva, och hon blev havande och födde Kain. ”Jag har gett liv åt en man, med Herrens hjälp”, sade hon. [2]Därefter födde hon Abel, Kains bror.

Abel var herde och Kain brukade jorden. [3]En gång frambar Kain en offergåva till Herren av markens gröda. [4]Abel frambar också en gåva och offrade de fetaste delarna av de förstfödda djuren i sin hjord. Herren såg med välvilja på Abel och hans gåva [5]men inte på Kain och hans gåva. Då blev Kain vred, och han sänkte blicken. [6]Herren sade till Kain: ”Varför är du vred, och varför sänker du blicken? [7]Om du handlar rätt vågar du ju lyfta blicken, men om du inte handlar rätt ligger synden vid dörren . Dig skall den åtrå, men du skall råda över den.”

[8]Kain sade till sin bror Abel: ”Kom med ut på fälten .” Där överföll han sin bror Abel och dödade honom.

[9]Herren sade till Kain: ”Var är din bror Abel?” Han svarade: ”Det vet jag inte. Skall jag ta hand om min bror?” [10]Herren sade: ”Vad har du gjort? Din brors blod ropar till mig från marken. [11]Förbannad skall du vara, bannlyst från marken som öppnat sin mun för att ta emot din brors blod, som du har utgjutit. [12]Om du odlar marken skall den inte längre ge dig sin gröda. Rastlös och rotlös skall du vara på jorden.” [13]Kain sade till Herren: ”Mitt straff är för tungt att bära. [14]Du driver mig bort från marken, bort ur din åsyn. Rastlös och rotlös kommer jag att vara på jorden. Vem som helst som möter mig kan döda mig.” [15]Herren svarade honom: ”Jag lovar att Kain skall bli hämnad sju gånger om, om någon dödar honom.” Och Herren satte ett tecken på Kain, för att han inte skulle bli dräpt av vem som helst som mötte honom. [16]Och Kain drog bort, undan Herren, och slog sig ner i landet Nod , öster om Eden.

Kains ättlingar

[17]Kain låg med sin hustru, och hon blev havande och födde Henok. Han byggde då en stad och kallade den Henok efter sin son. [18]Henok fick en son, Irad, och Irad blev far till Mechujael, Mechujael blev far till Metushael och Metushael blev far till Lemek. [19]Lemek tog sig två hustrur, den ena hette Ada, den andra hette Silla. [20]Ada födde Javal, och han blev stamfar till dem som bor i tält och håller boskap. [21]Hans bror hette Juval, och han blev stamfar till alla som spelar lyra och flöjt. [22]Också Silla födde en son, Tuval Kain, stamfar till alla kopparsmeder och järnsmeder. Tuval Kain hade en syster, Naama.

[23]Lemek sade till sina hustrur:
”Ada och Silla, lyssna till mig,
Lemeks hustrur, hör mina ord.
Jag dödar en man för ett sår,
en yngling för en skråma.
[24]Kain blir hämnad sju gånger om,
Lemek sjuttiosju.”

Set

[25]Åter låg Adam med sin hustru, och hon födde en son. Hon gav honom namnet Set, ”ty”, sade hon, ”Gud har skänkt mig ett nytt barn i stället för Abel, som Kain dödade”. [26]Också Set fick en son, och han gav honom namnet Enosh.

Det var vid denna tid man började åkalla Herren.

Adams släkttavla

5 [1]Detta är Adams släkttavla. Då Gud skapade människan gjorde han

henne lik Gud. 2Som man och kvinna
skapade han dem. Han välsignade dem
och gav dem namnet människa när de
skapades.
3När Adam var 130 år fick han en son
som liknade honom och var hans avbild;
han gav honom namnet Set. 4Efter Sets
födelse levde Adam 800 år och fick söner
och döttrar. 5Adams hela livstid blev 930
år; sedan dog han.
6När Set var 105 år blev han far till
Enosh. 7Efter Enoshs födelse levde Set
807 år och fick söner och döttrar. 8Sets
hela livstid blev 912 år; sedan dog han.
9När Enosh var 90 år blev han far till
Kenan. 10Efter Kenans födelse levde Enosh
815 år och fick söner och döttrar. 11Enoshs
hela livstid blev 905 år; sedan dog han.
12När Kenan var 70 år blev han far till
Mahalalel. 13Efter Mahalalels födelse
levde Kenan 840 år och fick söner och
döttrar. 14Kenans hela livstid blev 910
år; sedan dog han.
15När Mahalalel var 65 år blev han far
till Jered. 16Efter Jereds födelse levde Ma-
halalel 830 år och fick söner och döttrar.
17Mahalalels hela livstid blev 895 år; se-
dan dog han.
18När Jered var 162 år blev han far till
Henok. 19Efter Henoks födelse levde
Jered 800 år och fick söner och döttrar.
20Jereds hela livstid blev 962 år; sedan
dog han.
21När Henok var 65 år blev han far till
Metushelach. 22Efter Metushelachs fö-
delse levde Henok 300 år och fick söner
och döttrar. 23Henoks hela livstid blev
365 år. 24Henok levde i gemenskap med
Gud. Sedan fanns han inte mer, ty Gud
tog honom härifrån.
25När Metushelach var 187 år blev han
far till Lemek. 26Efter Lemeks födelse
levde Metushelach 782 år och fick söner
och döttrar. 27Metushelachs hela livstid
blev 969 år; sedan dog han.
28När Lemek var 182 år fick han en son.
29Han gav honom namnet Noa, ”ty”,
sade han, ”denne skall ge oss lättnad
i vårt arbete och vår möda när vi bru-
kar jorden som Herren har förbannat”.
30Efter Noas födelse levde Lemek 595 år
och fick söner och döttrar. 31Lemeks hela
livstid blev 777 år; sedan dog han.
32När Noa hade levt i 500 år blev han
far till Sem, Ham och Jafet.

Jättarna

6 1När människorna nu började bli
talrika på jorden och döttrar föddes
åt dem, 2såg gudaväsendena att männ-
iskornas döttrar var vackra, och dem de
tyckte bäst om tog de till hustrur. 3Då
sade Herren: ”Min livsande skall inte bli
kvar i människan för alltid – hon är dock
av kött. Hennes livstid skall vara 120 år.”
4På den tiden – och även senare – när
gudaväsendena låg med människornas
döttrar och fick barn med dem, fanns
det jättar på jorden. Detta var urtidens
hjältar, och deras rykte var stort.

Noa och floden

5Herren såg att ondskan på jorden var
stor; människornas uppsåt och tan-
kar var alltid och alltigenom onda. 6Då
ångrade Herren bittert att han hade
gjort människor på jorden. 7Herren
sade: ”Människorna som jag har skapat
skall jag utplåna från jordens yta, och
med dem alla fyrfotadjur, kräldjur och
himlens fåglar. Jag ångrar att jag gjorde
dem.” 8Men Noa hade vunnit Herrens
välvilja.
9Detta är berättelsen om Noa och hans
släkt. Noa, som levde i denna tid, var
en oförvitlig och rättfärdig man; han
levde i gemenskap med Gud. 10Noa fick
tre söner, Sem, Ham och Jafet. 11Men
inför Guds ögon blev jorden alltmer
fördärvad och full av våld. 12Gud såg att

jorden var fördärvad, eftersom allt vad
människorna gjorde på jorden var fördärvligt. 13Han sade till Noa: ”Jag har
bestämt att jag skall göra slut på alla
människor, ty de har fyllt jorden med
våld. Jag skall förgöra både dem och
jorden. 14Bygg dig en ark av goferträ
och inred den med olika rum. Bestryk
den både invändigt och utvändigt med
jordbeck. 15Så skall du göra arken: den
skall vara 150 meter lång, 25 meter bred
och 15 meter hög, 16och du skall göra ett
tak på den med en halv meters resning
. Ingången till arken skall du göra på
ena sidan, och du skall bygga den i tre
våningar. 17Jag skall nu låta floden översvämma jorden och förgöra alla levande
varelser under himlen. Allting på jorden skall gå under. 18Men med dig vill
jag upprätta ett förbund. Du skall gå in
i arken tillsammans med dina söner, din
hustru och dina sonhustrur, 19och av allt
som lever, av alla varelser, skall du föra
in i arken ett par, hane och hona, av varje
art, så att de kan överleva tillsammans
med dig. 20Av de olika arterna av fåglar,
fyrfotadjur och markens kräldjur skall
ett par av varje komma till dig, så att de
kan överleva. 21Du skall lägga upp förråd
av all slags föda, så att ni har att äta, du
själv och alla de andra.” 22Noa gjorde i
allt så som Gud hade befallt honom att
göra.

7 1Herren sade till Noa: ”Gå in i arken, du och hela din familj. Ty jag
har funnit att du ensam är rättfärdig
inför mig i denna tid. 2Av alla rena fyrfotadjur skall du ta med dig sju par av varje art, hanar och honor, och av alla djur
som inte är rena skall du ta ett par, hane
och hona – 3också av himlens fåglar sju
par av varje art, hanar och honor – så
att de kan överleva på jorden. 4Om sju
dagar skall jag låta det regna på jorden
i fyrtio dagar och fyrtio nätter, och jag
skall utplåna från jordens yta allt som
finns till, allt som jag har gjort.” 5Noa
gjorde i allt så som Herren hade befallt
honom.

6Noa var 600 år när floden översvämmade jorden. 7Då gick Noa in i arken
tillsammans med sina söner, sin hustru
och sina sonhustrur för att rädda sig
undan flodens vatten. 8Av de rena fyrfotadjuren och av de fyrfotadjur som inte
är rena, av fåglarna och av allt det som
krälar på marken 9kom ett par av varje
art in till Noa i arken, hane och hona, så
som Gud hade befallt Noa. 10Efter sju dagar kom flodens vatten över jorden.

11Det år då Noa blev 600 år, den sjuttonde dagen i andra månaden, den dagen bröt alla det stora djupets källor
fram och himlens dammluckor öppnades, 12och regnet strömmade ner över
jorden i fyrtio dagar och fyrtio nätter.
13Just den dagen gick Noa och hans söner Sem, Ham och Jafet in i arken, och
med dem Noas hustru och hans tre sonhustrur, 14vidare alla de olika arterna av
vilda djur och boskap, de olika arterna
av det som krälar på jorden och av det
som flyger, både fåglar och alla andra
djur med vingar. 15Alla kom de in till
Noa i arken, ett par av alla levande varelser. 16De kom, hanar och honor av alla
slags djur, så som Gud hade befallt Noa.
Och Herren stängde igen om honom.

17Då kom floden över jorden. Den varade i fyrtio dagar, och det kom så mycket
vatten att arken lyftes och flöt över jorden. 18Vattnet steg högt över jorden, och
arken drev på vattnet. 19Allt högre steg
vattnet över jorden, tills det täckte även
de högsta bergen under himlen. 20Vattnet steg mer än sju meter över bergen.
21Hela myllret av varelser på jorden gick
under: fåglar, boskap och vilda djur,
allt liv som jorden vimlade av, och alla
människor. 22Allt som levde och anda-